

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни

«ПЕДАГОГІКА»

для студентів заочної форми навчання
напряму підготовки А5 Професійна освіта

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
педагогіки, журналістики
та міжкультурних
комунікацій
Протокол №6 від
16.01.2026 р.

Київ – 2026

УДК 37(075.8)

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Педагогіка» (для студентів заочної форми напряму підготовки А5 Професійна освіта) / Укл.: О.Г.Кузьменко. – Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2026. – 32с.

Методичне видання спрямоване на формування в студентів здатності розв'язувати складні професійні завдання в умовах невизначеності засобами педагогічної науки, розвиток їхньої суб'єктності в навчанні, педагогічної творчості та варіативності змісту й технологій навчання, а також на опанування теоретичних основ сучасної педагогіки відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту».

Укладач: к.пед.н., доц. О.Г.Кузьменко

Відповідальний за випуск: доцент О.Г.Кузьменко

Рецензент: д.пед.н., проф. Є.А. Зеленов

ПЕРЕДМОВА

Цілі вивчення курсу - наведені в даному курсі матеріали спрямовані на формування здатності у студентів вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів педагогічної науки; забезпечення можливості майбутньому фахівцеві стати суб'єктом навчальної діяльності; розширення межі педагогічної творчості; забезпечення варіативності змісту, завдань і технологій навчання; озброєння студентів ґрунтовними знанням теоретичних основ сучасної педагогіки, необхідних для організації навчання в умовах реформування освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

Метою лекційних занять за дисципліною є формування знання понятійного апарату, вивчення основ педагогіки в системі освіти, принципів, методів, педагогіки.

Метою практичних занять за дисципліною є закріплення лекційного матеріалу, формування системи знань про закономірності, принципи, зміст, форми, методи та засоби навчання, виховання; оволодіння системою гностичних, проєктувальних, конструктивних, організаторських і комунікативних умінь; розвиток критичного, креативного мислення, здібностей до професійної рефлексії та самовдосконалення; здійснення аналізу різноманітних педагогічних ситуацій та прийняття рішення; розвиток позитивної мотивації до професійної діяльності;

Метою самостійної роботи є систематизація і закріплення отриманих теоретичних знань і практичних навичок у бакалаврів; формування у них умінь самостійного використовувати нормативну літературу; розвиток пізнавальних здібностей і активності студентів, їх творчої ініціативи, самостійності, відповідальності та організаційності; формування самостійності мислення, здібностей до саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації; розвиток дослідницьких вмінь.

Курс може бути корисним здобувачам вищої освіти за спеціальністю «А5.39 Професійна освіта. Цифрові технології» та всім іншими спеціальностями.

Завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із сукупністю відомостей про: предмет, завдання, категорії, етапи розвитку та джерела педагогіки, систему педагогічних наук, зв'язки педагогіки з іншими науками; методи, елементи та послідовність етапів науково-педагогічного дослідження; фактори та рушійні сили розвитку й формування особистості; компоненти змісту освіти, нормативні документи, у яких його відображено; сутність і структуру процесів навчання й виховання; принципи, методи, засоби, організаційні форми, навчання й виховання; особливості оцінювання навчальних досягнень учнів, виявлення рівнів їхньої вихованості; теоретичні засади управління закладом загальної середньої освіти та планування його діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» для студентів заочної форми навчання відводиться: кількість годин – 90; кількість кредитів ECTS – 3; лекції – 2 год., практичні – 2 год., самостійна робота студентів – 86 год.; вид контролю – **залік**.

Практична робота за курсом «Педагогіка» передбачає виконання практичних завдань і завдань для самостійної роботи (тестування).

Розподіл балів, які отримують студенти

Виконання практичних завдань	10 балів
Самостійна робота (тестування)	90 балів
Усього	100 балів

Практичне заняття 1. Педагогіка як наука про розвиток, виховання та формування особистості – 10 балів.

Контрольна робота – 70 балів.

Тестування – 20 балів.

Практичне заняття 1. ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА ПРО РОЗВИТОК, ВИХОВАННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Основні питання:

1. Основні категорії педагогіки.
2. Джерела педагогічного знання.
3. Зв'язки педагогіки з іншими науками.
4. Основні методи педагогічного дослідження.
5. Взаємодія біологічного і соціокультурного в розвитку, вихованні та формуванні особистості.

ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ

I. Здійснити категорійний аналіз основних понять педагогіки, а саме: «виховання», «освіта», «навчання», «розвиток».

1. У чому різниця між об'єктом і предметом педагогіки? Як вона відображається у визначеннях основних педагогічних категорій?

2. Чому виховання розглядають як соціально-історичне явище?

3. У чому сутність педагогіки як науки і мистецтва? Як ви розумієте слова К.Д. Ушинського: «Педагогіка – не наука, а мистецтво, – найширше, складне, найвище і найнеобхідніше з усіх мистецтв»?

4. Яке значення мають зв'язки педагогіки з іншими науками про людину для розробки теорії виховання і в чому полягають ці зв'язки?

5. Проаналізуйте сутність педагогічних категорій – виховання, навчання, розвиток.

II. За допомогою практичних та тестових завдань перевірити рівень засвоєння студентами ключових понять теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аймедов К.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки: підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово». 2014. 352 с.

2. Андрощук І. В., Андрощук І. П. Методика виховної роботи: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.

3. Башкір О. І. Теорія виховання: навч.-метод посіб. Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2016. 96 с

4. Дидактика: теорія і практика: навч.-метод. посіб./О. С. Березюк, О. М. Власенко. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 211 с.

5. Загальна педагогіка : навчальний посібник / О. Ф. Євсюков, С.А. Чупахін; за ред. О. Ф. Євсюкова. Харків, 2020. 150 с.

6. Задорожна-Княгиницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгиницька, І. Б. Тимофєєва. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 192 с.

7. Княжева І. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальності 014.021 Середня освіта (Англійська мова та література). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с.

8. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 228 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Педагогічний детектив ♀

Мета: осмислити основні категорії педагогіки та їх взаємозв'язок.

Завдання:

- Оберіть відому історичну або сучасну особистість (педагога, науковця, митця, спортсмена тощо).

- Проаналізуйте її становлення як особистості з позицій педагогіки:

- визначте, які категорії педагогіки (навчання, виховання, розвиток, формування) відіграли ключову роль;
- які біологічні та соціокультурні чинники вплинули на її розвиток;
- зробіть висновок: що стало вирішальним у формуванні особистості?

Форма виконання: міні-есе (1–1,5 сторінки) або презентація (5–7 слайдів).

2. Педагогіка навколо нас

Мета: усвідомити джерела педагогічного знання та зв'язки педагогіки з іншими науками.

Завдання:

Проаналізуйте будь-який сучасний продукт або явище (серіал, соцмережу, комп'ютерну гру, блог, рекламу):

- які педагогічні ідеї в ньому простежуються;
- з якими науками взаємодіє педагогіка (психологія, соціологія, філософія, біологія тощо);
- які виховні або навчальні впливи він здійснює на особистість.

Форма виконання: аналітична довідка або відео-коментар (2–3 хв).

3. Я – молодий дослідник

Мета: засвоїти основні методи педагогічного дослідження.

Завдання:

Запропонуйте міні-дослідження на тему: «Що найбільше впливає на формування особистості сучасного студента?»

Необхідно:

- сформулювати мету дослідження;
- обрати 2–3 методи педагогічного дослідження;
- скласти приклад 5 запитань анкети або план спостереження;
- коротко описати, які результати ви очікуєте.

Форма виконання: письмовий проєкт (1–2 сторінки).

4. Дискусійна платформа

Мета: критично осмислити взаємодію біологічного і соціального в розвитку особистості.

Завдання:

Підготуйте аргументовану позицію щодо одного з тверджень (на вибір):

- «Особистість формується насамперед середовищем»;
- «Природні задатки визначають успіх людини»;
- «Виховання може компенсувати будь-які біологічні обмеження».

Аргументація має спиратися на педагогічні категорії, наукові факти та власні приклади.

Форма виконання: тезовий виступ або есе (до 1 сторінки).

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

У ході підготовки до практичного заняття студентам рекомендовано ознайомитися із метою та завданнями заняття, основними поняттями, глосарієм до відповідної теми, підготувати

відповіді на основні питання практичного заняття, виконати завдання для самостійної роботи і, при наявності, творчі завдання.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Творчі завдання для роздумів (письмово!)

1. Розкрийте зміст концепції «навчання впродовж життя». Поясніть її значення для професійного розвитку людини *(7 балів)*.

2. Порівняйте педагогічну взаємодію, засновану на авторитеті, та взаємодію, побудовану на партнерстві. Наведіть приклади з власного досвіду *(7 балів)*.

3. Чи можливе цілеспрямоване виховання особистісних якостей у дорослої людини? Обґрунтуйте відповідь, спираючись на власні спостереження та педагогічні ідеї *(7 балів)*.

4. Педагогічні ідеї, що надихають. Оберіть одного відомого педагога (К. Ушинський, А. Макаренко, В. Сухомлинський або ін.) і поясніть: які його ідеї є актуальними сьогодні; як їх можна застосувати в сучасному освітньому процесі *(7 балів)*.

5. Освіта майбутнього очима студента. Опишіть, якою, на Вашу думку, буде освіта через 10–15 років. Яку роль у ній відіграватиме педагог? Які педагогічні функції залишаться незмінними *(7 балів)*?

6. Проаналізуйте педагогічну ситуацію. Визначте: причини конфлікту; можливі шляхи його педагогічного розв'язання; роль педагогічної культури викладача (педагогічні ситуації на вибір на сторінці 9) *(7 балів)*.

7. Взаємодія біологічного і соціального в розвитку особистості. Висловіть власну позицію щодо співвідношення природних задатків і соціального середовища у розвитку особистості. Аргументуйте відповідь прикладами з педагогічної практики або життя *(7 балів)*.

8. Саморефлексія: я — майбутній педагог / фахівець. Оцініть рівень власної готовності до професійної діяльності з погляду педагогіки. Визначте сильні сторони та напрями, які потребують розвитку *(7 балів)*.

9. Педагогічні цінності в умовах суспільних викликів. Розкрийте значення виховання гуманізму, відповідальності та громадянської свідомості в сучасному суспільстві *(7 балів)*.

10. Напишіть міні-есе на одну з тем (7 балів):

- «Освіта в умовах цифрової трансформації»
- «Викладач: між технологіями та педагогікою»
- «Цифрові технології як інструмент навчання дорослих»

ПЕДАГОГІЧНІ СИТУАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНІ ЗАДАЧІ

Педагогічна діяльність складається з безлічі педагогічних ситуацій. Їх створюють як викладачі, так і студенти, спонтанно, випадково або спеціально, сплановано. Студент, запізнившись, заходить до аудиторії – вже ситуація. Студентка відмовляється відповідати – також ситуація. Або в ідальні студенти намагаються “пройти” поза чергою, демонстративно не помічаючи викладача, який якраз очікує на чергу. **Педагогічна ситуація** – не обов’язково конфлікт, але обов’язково суперечність між очікуваним і тим, що маємо в реальності.

Педагогічну ситуацію фахівці визначають як фрагмент педагогічної діяльності, що містить суперечності між досягнутим і бажаним рівнями навченості, вихованості окремих студентів і студентського колективу в цілому, які викладач враховує, добираючи способи впливу, стимулюючи розвиток особистості.

Педагогічна ситуація – це певний стан педагогічної системи в конкретний проміжок часу. Поведінка педагога в ситуації, що склалася, залежить від мети виховання, його власної позиції, професійного володіння усім спектром методів і прийомів, а також алгоритмом вирішення педагогічних задач.

Усвідомлюючи педагогічні ситуації, викладач формулює для себе педагогічні задачі.

Начальним моментом мисленнєвого процесу є проблемна ситуація. Мислити людина починає, коли в неї виникає потреба щось зрозуміти. Цією проблемною ситуацією визначається залучення особистості в мисленнєвий процес, що завжди спрямований на ви-рішення якоїсь задачі.

Отже, проблема задачі – це результат усвідомлення суперечності між метою задачі і невідомими шляхами досягнення бажаної мети (відсутність певної інформації або певних засобів для досягнення бажаної мети).

Вирішення задачі – це творча мисленнєва (мовленнєво-мисленнєва) і відповідна їй практична спільна діяльність викладача-вихователя і

вихованця. Вирішити педагогічну задачу означає допомогти останньому піднятися з одного рівня на інший, вищий.

Ситуації частіше за все виникають стихійно, але уважний педагог, майстер спробує зробити так, щоб ситуація стала виховною, тобто мала позитивний педагогічний ефект.

Етапи розв'язання педагогічної задачі відповідають психологічній структурі педагогічної дії. Аналітичний етап полягає в аналізі ситуації, формує у викладача вміння побачити проблему, зрозуміти причини її виникнення. Передбачає характеристику вихованців і вихователів, їхніх стосунків. Завершується цей етап формулюванням педагогічної задачі. Проектувальний (конструктивний) – етап підбору способів вирішення педагогічної задачі, розробки “проектів” цього вирішення. Прогностичний етап передбачає аналіз і критичну оцінку відібраних “проектів” з точки зору їх ефективності. Завершується цей етап визначенням оптимального способу вирішення педагогічної задачі. Виконавчий етап пов'язаний з реалізацією задуму, з практичним втіленням “проекту”. Підсумковий – етап аналізу здійсненого “проекту”, рівня досягнення бажаного результату, визначення переваг і недоліків “проекту” і способів його втілення.

Задача 1.

Відповідаючи на питання викладача, що стосувалося проблем семінарсько-практичного заняття, студентка раптом роздратовано вимовила, що не хоче повторювати визначення педагогіки з підручників та лекції педагога. Адже в них педагогіка визначається як наука. Студентка ж вважає, що це не так. Ще А.С. Макаренко говорив про провідну роль у ній педагогічної інтуїції і педагогічної майстерності. Та й від особистісних якостей викладача, його досвіду багато що залежить в освітньому процесі.

Запитання і завдання:

- 1.Визначте тип педагогічної задачі.
- 2.Назвіть критерії, за якими будь-яка дисципліна виокремлюється як наука.
- 3.Запропонуйте стратегії вирішення педагогічної задачі.

Задача 2.

Обговорюючи на семінарському занятті зв'язок науки з практикою, життям, студенти висловили недовіру педагогіці, яка, на їх погляд, є "ідеалісткою", що не помічає реалій навколо себе.

Наприклад, обґрунтовує індивідуальний підхід до особистості студента, особистісно орієнтоване навчання, суб'єкт-суб'єктну взаємодію як провідні принципи організації навчального процесу. А чи діють вони в кожному навчальному закладі, на кожному навчально-му занятті? Таких та інших прикладів, коли результати педагогічних досліджень не реалізуються на практиці, на жаль, багато, констатували студенти.

Запитання і завдання:

1. Визначте тип педагогічної задачі.
2. Дайте оцінку ситуації.
3. Обґрунтуйте варіанти вирішення проблеми.

Задача 3.

Перед початком семінарського заняття група студентів звертається до викладача з проханням пояснити, чому зміст навчальних програм з їхньої дисципліни є різним в різних університетах. На підтвердження студенти пропонують переглянути сайт одного з університетів України, де вони познайомилися з програмою такої ж дисципліни, яка значно відрізнялася і за змістом, і за обсягом.

Запитання і завдання:

1. Визначте тип педагогічної задачі.
2. Дайте оцінку ситуації.
3. Запропонуйте варіанти вирішення задачі. Спрогнозуйте найбільш прийнятні з них.

Задача 4.

Студенти академічної групи III курсу у відповідь на незадоволення викладачем якістю підготовки студентів до занять почали обурено скаржитися на відсутність усього необхідного навчально-го матеріалу в рекомендованому підручнику, на складність викладу матеріалу та

незвичну структуру, за якої зміст теми викладається в різних параграфах.

Запитання і завдання:

- 1.Визначте тип педагогічної задачі.
- 2.Проаналізуйте ситуацію. Продумайте стратегії виходу з конфліктної ситуації.
- 3.Сформулюйте основні вимоги до навчальної літератури у вищій школі.
- 4.Як Ви ставитеся до твердження: “Поганий підручник краще, ніж ніякий”?
- 5.Спрогнозуйте найбільш прийнятний варіант вирішення проблеми.

Задача 5.

До викладача на семінарське заняття приходить група студентів, які вже втретє погано підготовлені. Лише 5–10% студентів ознайомлені з теоретичним матеріалом, беруть активну участь в обговоренні та виконують практичні завдання. Причому це одні й ті самі студенти. Інші ж або не відвідують заняття взагалі, або якимось виправдовуються з приводу своєї невідповідності. Навчальний процес гальмується, рівень успішності низький.

Запитання і завдання:

1. Визначте тип педагогічної задачі.
- 2.Проаналізуйте ситуацію. Визначте різні стратегії виходу з неї.
3. Спрогнозуйте найбільш прийнятний варіант вирішення проблеми.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Перший варіант

1. Педагогіка - це:

- А) наука що вивчає закономірності розвитку дитини і визначає програму цього розвитку;
- В) наука про мистецтво впливу вихователя на поведінку вихованця з метою формування його особистості;

С) сукупність теоретичних і прикладних наук, що вивчають процеси виховання, навчання і розвитку особистості;

Д) галузь, яка досліджує теорію і практику освіти й навчання.

2. Які методи використовуються в класах з низьким рівнем знань:

А) частково-пошуковий метод;

В) дослідницький;

С) пояснювально-ілюстративний

Д) методи збору фактичних даних.

3. Укажіть визначення поняття «закономірності навчання»:

А) вимоги, що ґрунтуються на логіці навчального процесу, мають яскраво виражений характер практичних вказівок, однак використовуються не в усьому навчальному процесі, а в певній педагогічній ситуації;

В) істотні, необхідні й стійкі зв'язки процесу навчання;

С) вихідні положення, які відображають закономірності процесу навчання і визначають діяльність учителя та характер пізнавальної діяльності учнів;

Д) виховний характер навчання.

4. Виберіть групу, в якій наведені види внутрішньо-шкільного контролю:

А) фронтальний, тематичний, попереджувальний, наступний;

В) відвідування уроків і позаурочних заходів, перевірка ведення документації;

С) індивідуальний, груповий, колективний;

Д) систематичний, усебічний, індивідуалізований, об'єктивний

5. Дидактика розкриває закономірності:

А) навчання і самовиховання;

В) виховання і самовиховання;

С) викладання і виховання

Д) учіння і виховання.

6. Що називають формуванням особистості?

А) якісні зміни організму, які відбуваються у процесі його розвитку;

В) цілеспрямований процес розвитку у дітей бажаних якостей і особливостей поведінки;

С) становлення людини як соціальної істоти, яке відбувається у процесі розвитку і виховання;

Д) розвиток особистості спрямований на формування високої освіченості людини.

7. Під поняттям «самовиховання» розуміють:

А) це виховний процес, спрямований на подолання негативних якостей особистості учня, які сформувалися під впливом несприятливих умов виховання;

В) це цілеспрямована взаємодія особистості з людьми, що її оточують, з метою проведення порівняльного аналізу власних вчинків;

С) це цілеспрямований процес розвитку у дітей бажаних якостей і особливостей поведінки;

Д) це свідомо і самостійна діяльність, яка виникає в результаті активної взаємодії особистості зі середовищем, що впливає на розвиток у неї позитивних якостей і подолання негативних.

8. Найважливішим стимулятором розвитку дитини є:

А) спілкування з батьками;

В) робота із самообслуговування;

С) засвоєння нових способів дій з науковими поняттями та матеріальними предметами;

Д) навчання.

9. Зміст початкової освіти конкретизується в:

А) державному стандарті початкової загальної освіти, базовому навчальному плані;

В) навчальних планах, навчальних програмах, підручниках;

С) навчальних планах, методах навчання, формах організації тощо;

Д) робочих програмах.

10. Закономірності виховання:

А) це стійкі, повторювальні, об'єктивно існуючі суттєві зв'язку у вихованні, реалізації яких сприяє забезпеченню ефективності розвитку особистості учня;

В) це вихідні положення, що визначають основні вимоги до процесу виховання, його змісту, організації, форм, методів і прийомів;

С) це способи впливу на свідомість, почуття, волю, поведінку і систему відносин учня з метою формування активних та свідомих учасників виховного процесу;

Д) це способи діяльності вихователя і вихованців, спрямовані на формування у вихованців переконань, розвиток почуттів, волі, поведінки, формування якостей особистості.

11. Мета виховання в сучасній загальноосвітній школі – це:

А) розвиток особистості спрямований на формування високої освіченості людини;

В) здійснювати розумове, патріотичне, громадянське, моральне, трудове, екологічне та ін. виховання учнів;

С) сукупність властивостей особистості, до яких прагне суспільство;

Д) створення умов для розвитку самосвідомості особистості.

12. Метод виховання – це:

А) способи діяльності вихователя і вихованців, спрямовані на формування у вихованців переконань, розвиток почуттів, волі, поведінки, формування якостей особистості;

В) способи впливу вихователя на свідомість та волю вихованців з метою формування у них бажаних якостей;

С) створення умов для розвитку самосвідомості особистості;

Д) діяльність вихователя, в результаті якої вихованці засвоюють необхідні правила поведінки.

13. Основне завдання виховання особистості:

А) виховна діяльність педагогічних працівників;

В) виховання дітей, підлітків та молоді;

С) здійснювати розумове, патріотичне, громадянське, моральне, трудове, екологічне та ін. виховання учнів;

Д) створення умов для розвитку самосвідомості особистості.

14. Щоб обрати оптимальні методи виховання, необхідно:

А) встановити, який метод дає змогу швидше за інших досягти своєї мети;

В) перевірити придатність кожного методу за конкретних умов;

С) проаналізувати ситуацію і обрати відповідний метод;

Д) провести психолого-педагогічний експеримент.

15. Календарний план:

А) це документ, в якому визначено зміст навчальних предметів;

В) це державний документ, у якому визначено перелік навчальних предметів;

С) це документ, який визначає форми і зміст навчально-методичної й організаційної роботи навчально-виховного закладу на навчальний рік, яка регламентована конкретними строками виконання;

Д) це державний документ, у якому визначено розподіл навчальних предметів за роками навчання.

16. Укажіть, яка із зазначених теорій є методологічною основою сучасної дидактики:

А) теорія поетапного формування розумових і практичних дій;

В) теорія освіти і навчання;

С) теорія ймовірності;

Д) теорія пізнання.

17. Зміст початкової освіти багатокомпонентний. Він включає:

А) знання про людину, природу, суспільство, техніку тощо, уміння і навички (розумові і практичні, загально навчальні і предметні), досвід творчої діяльності, систему цінностей, ставлення і поведінки людини;

В) мету і завдання предмета, уміння і навички, досвід навчальної діяльності, засоби навчання;

С) знання про людину, природу, суспільство, техніку тощо, засоби навчання;

Д) вихідні положення, які відображають закономірності процесу навчання і визначають діяльність учителя та характер пізнавальної діяльності учнів.

18. Назвіть тип середнього загальноосвітнього закладу, метою діяльності якого є пошук, відбір, навчання, виховання і розвиток найбільш творчо обдарованих і здібних дітей, збагачення інтелектуального, творчого, культурного потенціалу України.

А) ліцей;

В) вечірня школа;

С) будинки дитячої та юнацької творчості;

Д) гімназія.

19. До складових частин виховання відносяться:

А) виховання громадянина ;

В) моральне виховання;

С) національне виховання; розумове виховання; духовне виховання; фізичне виховання;

Д) виховання естетичного ідеалу.

20. Принцип виховання – це:

А) система впливів на особистість, здійснюваних з метою формування у неї бажаних якостей;

В) основа, база, вихідні положення, які є фундаментом змісту, форм, методів, засобів і прийомів виховного процесу;

С) система методів і засобів, спрямованих на створення оптимальних умов для виховання дітей;

Д) систематичність, усебічність, індивідуалізація, об'єктивність.

21. Розвиток особистості - це ...

А) зміни в організмі дитини;

В) ряд змін в процесі життєдіяльності;

С) процес прогресивних, послідовних змін, які характеризуються переходом від нижчих до вищих форм та рівнів усієї життєдіяльності людини, обумовлюють її становище як соціальної істоти;

Д) виникнення нових якостей особистості.

22. Процес і результат засвоєння людиною знань, умінь і навичок та пов'язаних із ними практичних і пізнавальних засобів діяльності - це ...

А) навчання;

В) виховання;

С) формування;

Д) освіта.

23. Особистість - це ...

А) процес становлення людини;

В) людина як представник людської спільноти, соціуму;

С) соціально зумовлена система якостей індивіда;

Д) людина яка народилася.

24. Моральне виховання характеризують такі поняття...

А) мораль, моральність, моральні погляди, моральні звички;

В) моральний ідеал, моральне виховання, моральні погляди, моральні звички;

- С) мораль, моральність, моральна свідомість, моральний ідеал;
- Д) моральна свідомість, моральний ідеал, моральні погляди, моральні звички.

25. Тест - це...

- А) самостійна робота;
- В) метод контролю, за допомогою якого можна виявити знання фактів, правил, законів, але не здібностей;
- С) контрольна робота;
- Д) лабораторна робота.

Другий варіант

1. Особистість – це:

- А) соціальна характеристика людини, яка має високу свідомість;
- В) це людина, яка свідомо управляє власною поведінкою і діяльністю, керуючись особистісним смислом;
- С) людина, соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного;
- Д) це людина, у якій сформовані переконання, розвинуті почуття, воля.

2. Визначте види й методи роботи з батьками учнів:

- А) прес-конференції, відвідування батьків удома, батьківські збори;
- В) усні журнали;
- С) трудовий десант;
- Д) екскурсії, змагання.

3. Визначте метод, що належить до групи «Я» дитини методів формування свідомості особистості.

- А) бесіда;
- В) усні журнали;
- С) доручення;
- Д) навіювання.

4. Що називають колективом ?

- А) це група вихованців, що займаються одним видом діяльності під керівництвом вихователя;

В) це група людей, об'єднаних єдиною суспільно корисною метою, спільною діяльністю, спрямованою на досягнення цієї мети, що має органи самоврядування;

С) це група осіб, для якої характерна наявність єдиних вимог;

Д) це група осіб, для якої характерна готовність надати допомогу один одному в розв'язанні спільних задач.

5. Державним механізмом соціалізації особистості є :

А) середовище;

В) сім'я;

С) освіта;

Д) колектив.

6. Розвиток особистості – це:

А) становлення людини як соціальної істоти, яке відбувається в процесі розвитку, виховання і навчання;

В) становлення людини як соціальної істоти, яка відбувається в процесі життєдіяльності;

С) цілеспрямований процес формування у людей заданих якостей;

Д) кількісні та якісні зміни в організмі, які відбуваються в процесі всього життя людини як соціальної істоти.

7. Укажіть на якому етапі процесу навчання має місце явище імпринтингу:

А) розуміння;

В) сприймання;

С) закріплення;

Д) застосування.

8. В якій групі перераховано методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців?

А) бесіда, створення виховних ситуацій;

В) вправи, заохочення;

С) змагання, покарання, заохочення;

Д) привчання, вимога, доручення.

9. Що являє собою навчальний план:

А) навчальний план – це нормативний документ, який визначає обов'язкові для вивчення навчальні предмети і ті, які учні можуть брати

додатково; порядок їх вивчення, кількість годин на тиждень і рік, структуру навчального року;

В) навчальний план визначає кількість навчальних предметів, а також зміст матеріалу з кожного предметів;

С) навчальний план визначає форми і зміст навчально-методичної й організаційної роботи навчально-виховного закладу на навчальний рік, яка регламентована конкретними строками виконання;

Д) навчальний план – це нормативний документ, який визначає склад навчальних предметів, що вивчаються в конкретному навчальному закладі, порядок їх вивчення за роками, кількість годин на тиждень, рік, структуру навчального року.

10. Чому ефективність навчального процесу залежить від ефективності уроків?

А) уроком керує учитель

В) урок є основною формою організації навчальної роботи;

С) на уроках здійснюється активна пізнавальна діяльність учнів;

Д) урок має виховну функцію.

11. У сучасному гуманістичному процесі виховання учитель і учень пов'язані...

А) об'єкт-об'єктними відносинами;

В) діловими відносинами;

С) суб'єкт-суб'єктними відносинами;

Д) партнерськими відносинами.

12. Що визначає навчальний план в організації педагогічного процесу?

А) нормативний документ, який стандартизує перелік, послідовність вивчення дисциплін, мінімальну кількість навчальних годин;

В) документ, який визначає рівень знань учнів;

С) Державний стандарт освіти;

Д) документ, який визначає, що повинен знати вчитель.

13. Педагогічна технологія - це ...

А) мистецтво використання результатів наукових досліджень;

В) принципи, що використовуються в навчанні;

С) перелік прийомів і засобів необхідних для досягнення заздалегідь поставленої мети навчання і виховання;

Д) методи, що використовуються в навчанні.

14. Зміст освіти - це ...

А) соціально-орієнтована і педагогічно адаптована система знань, умінь, навичок, способів діяльності, досвіду творчої діяльності і емоційно-ціннісного ставлення, засвоєння яких забезпечує соціалізацію і розвиток особистості;

В) система знань про світ;

С) система наукових понять про людину;

Д) певний перелік предметів, що вивчають у школі.

15. Головна причина зміни цілей виховання це...

А) розвиток культури;

В) розбіжність у поглядах людей;

С) розвиток та зміст соціально-економічних формацій;

Д) розвиток природи і клімату.

16. Здібності людини залежать від...

А) від форм організації навчання;

В) від методів виховання;

С) від психологічних факторів;

Д) від взаємодії декількох факторів, серед яких основними є генетичні задатки, соціальні умови виховання.

17. Заохочення - це ...

А) метод педагогічного впливу на вихованця, що відображає позитивну оцінку його поведінки з метою закріплення позитивних якостей;

В) метод винагороди за позитивні дії;

С) метод винесення подяки вихованцям;

Д) прийом психолого-педагогічного впливу на дитину.

18. Колектив - це ...

А) група, об'єднана за інтересами;

В) група людей, що навчаються разом;

С) група людей, об'єднаних спільною метою існування;

Д) група людей, об'єднаних на основі єдиних інтересів, гуманних стосунків, суспільно цінного і особистісно значущого змісту спільної діяльності.

19. Методи формування свідомості особистості...

- А) вимога, наказ;
- В) переконання, натяк;
- С) лекція, диспут, приклад, бесіда;
- Д) анкетування, спостереження.

20. Укажіть групу, в якій усі перераховані показники характеризують особливості процесу виховання

- А) співдружність у колективі;
- В) повага до особистості, тривалість, комплексність, неперервність; цілеспрямованість, багатофакторність;
- С) виховання свідомості;
- Д) невизначеність результатів, дискретність.

21. Знання - це ...

- А) матеріал, яким необхідно оволодіти учневі;
- В) цілісна система наукових понять про закони розвитку природи, суспільства, мислення в даний проміжок часу;
- С) новітні досягнення науки і техніки;
- Д) сукупність умінь і навичок.

22. Методологічною основою процесу навчання у вітчизняній педагогіці є ...

- А) наукова теорія пізнання;
- В) неотомістська теорія;
- С) теорія біхевіоризму;
- Д) теорія сенсуалізму.

23. Навчання ефективно впливає на процес розвитку тоді, коли...

- А) знаходиться у зоні найближчого розвитку здібностей дитини;
- В) орієнтується на здобуті знання;
- С) орієнтується на вимоги навчання ;
- Д) орієнтується на засвоєння досвіду.

24. Суспільство ставить до вчителя такі морально-етичні вимоги...

- A) знання свого предмета;
- B) знання психологічних особливостей вихованців;
- C) уміння спілкуватися;
- D) висока ерудиція та фахова підготовка і культура, високий рівень моральних відносин з людьми, педагогічна само актуалізація.

25. Виховання - це ...

- A) процес цілеспрямованого управління формуванням та розвитком особистості у відповідності з вимогами суспільства;
- B) процес формування індивіда;
- C) процес вивчення норм і правил;
- D) процес взаємодії вчителя та учня.

ГЛОСАРІЙ

Акредитація у сфері освіти – процедура визначення статусу вищого навчального закладу, підтвердження його спроможності здійснювати підготовку спеціалістів на рівні державних вимог з певного напрямку (спеціальності).

Акселерація – прискорений індивідуальний розвиток, за якого середньо фізичні та психофізіологічні константи дитини або підлітка випереджають оптимальні.

Активність – виявлене учнями ставлення до навчально-пізнавальної діяльності, яке характеризується прагненням досягнути поставленої мети в межах заданого часу.

Альтеративне навчання – процес, спрямований на більш широке задоволення потреб учнів шляхом індивідуального добору протипагу офіційній загальноосвітній школі.

Анкетування – одержання інформації про типовість тих чи інших явищ, які свідчать про рівень освіченості й виховання опитуваних, шляхом вивчення їх запитів, побажань, ставлення до окремих предметів.

Аномальні діти – вихованці, які мають значні відхилення від норм фізичного або психологічного розвитку й потребують виховання та навчання у спеціальних навчально-виховних закладах.

Атестація педагогів – комплексна перевірка, що здійснюється спеціальною атестаційною комісією з метою визначення рівня кваліфікації педагога, що дає їм змогу претендувати на присвоєння більш високого кваліфікаційного рівня.

Благополучна сім'я – сім'я з високим рівнем внутрісімейної моральності, духовності, координації та кооперації, взаємної підтримки та взаємодопомоги, з раціональними способами вирішення сімейних проблем.

Важковиховувані особи – категорія осіб, в яких під впливом несприятливих для розвитку соціальних, психолого-педагогічних та медикобіологічних умов з'являється негативне ставлення до навчання, норм поведінки, знижується або втрачається почуття відповідальності за свої вчинки.

Викладання – організація та управління вчителем пізнавальною діяльністю учнів, в результаті чого відбувається розвиток і виховання школярів.

Вихованість – комплексна характеристика особистості, враховує наявність і рівень сформованості в неї суспільно значущих якостей.

Виховання – процес цілеспрямованої, систематичної, організованої і планомірної взаємодії вихователя і вихованця, під час якого відбувається вплив на свідомість, підсвідомість, пізнавальну, емоційно-вольову та мотиваційну сфери вихованця з метою формування у нього наукового світогляду, високих моральних, громадських і професійних рис для формування його особистості.

Вихователь – людина, яка здійснює цілеспрямований виховний вплив на іншу особу.

Вікові особливості – характерні для певного періоду життя анатомофізіологічні й психічні якості людини.

Вміння – свідома, самостійна дія, спрямована на теоретичне чи практичне застосування знань. Вміння – це знання в дії. Навчальні вміння: загальнонавчальні – відносяться до всіх навчальних предметів; спеціальні – характерні для конкретного навчального предмета.

Внутрішкільний контроль – систематична, цілеспрямована перевірка адміністрацією школи роботи педагогічного колективу, окремого вчителя.

Гармонійний розвиток особистості - цілісність особистості, яка характеризується рівновагою, рівномірним розвитком її інтелектуальної, емоційної, вольової та фізичної сфер.

Гендерна педагогіка – галузь педагогіки, що функціонує як сукупність підходів, спрямованих на успішну підготовку дітей до статево ролевої поведінки в суспільстві.

Громадянське виховання – формування громадянськості як інтегрованої якості особистості, що дає людині можливість відчувати

себе морально, соціально, політично і юридично дієздатною та захищеною.

Гуманізація – впровадження у взаємодію людей принципів гуманізму, формування і розвиток у стосунках між людьми гуманістичних почуттів.

Гуманізація освіти – впровадження в навчально-виховному процесі ідеї гуманізму, запропонованих великим просвітителями і педагогами минулого.

Гуманістична педагогіка – система наукових теорій, які утверджують виховання у ролі активного, свідомого, рівноправного учасника педагогічного процесу і який розвивається на основі своїх можливостей.

Демократизація освіти – один з основних принципів державної політики в сфері освіти, що пронизує всі сторони шкільного життя.

Дидактика – галузь педагогіки, яка розробляє теорію освіти і навчання, виховання у процесі навчання.

Дистанційна освіта – система, у якій реалізується процес дистанційного навчання для досягнення та підтвердження студентами певного освітнього цензу, що стає основою їх подальшої творчої або трудової діяльності.

Дистанційне навчання – нова форма організації освіти, що ґрунтується на використанні персональних комп'ютерів, електронних підручників та засобів телекомунікацій, які становлять якісно нову технологію навчання.

Дисципліна – свідоме дотримання учнями правил і норм поведінки, чітке й організоване виконання ними своїх обов'язків, підпорядкування громадським інтересам.

Діяльність – активність людини, що має усвідомлюваний характер і спрямована на досягнення поставленої мети, що визначається потребою; важлива форма прояву активного ставлення людини до оточуючої дійсності.

Дошкільна педагогіка – наука про закономірності розвитку, формування особистості дітей дошкільного віку.

Духовна педагогіка – галузь педагогічних знань і досвіду з виховання і навчання особистості засоби релігії.

Екологічне виховання – систематична педагогічна діяльність, спрямована на розвиток у людини культури взаємодії з природою.

Економічне виховання – організована педагогічна діяльність, спрямована на формування економічної культури учнів.

Емоції – елементарні переживання, що виникають у людини під впливом загального стану організму.

Естетика – наука про прекрасне та його роль у житті людини, про загальні закони художнього пізнання дійсності, розвитку мистецтва.

Естетичне виховання – педагогічна діяльність, спрямована на формування здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси.

Етика – наука про мораль, її природу, структуру та особливості походження й розвитку моральних норм і взаємовідносин між людьми в суспільстві.

Етнізація – наповнення виховання національним змістом, змістом, що забезпечує формування в особистості національної самосвідомості.

Етнопедагогіка – галузь педагогіки, яка вивчає специфіку народного виховання, накопичений і відображений у національній культурі, народних традиціях, звичаях, фольклорі досвід виховання.

Загальна освіта – сукупність знань основ наук про природу, суспільство, людину, її мислення, мистецтво, а також відповідних умінь і навичок, необхідних кожній людині.

Загальноосвітні програми – програми, спрямовані на вирішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві, створення основи для усвідомленого вибору і освоєння професійних освітніх програм.

Загальна педагогіка – базова наукова дисципліна, що вивчає загальні закономірності виховання людини, розробляє теоретико-методологічні та методичні засади навчально-виховного процесу в різноманітних освітньо-виховних закладах.

Закономірності виховання – стійкі, повторювані, об'єктивно існуючі зв'язки у вихованні, реалізація яких сприяє ефективному розвитку особистості.

Закономірності навчання – стійкі педагогічні явища, які базуються на повторюваності фактів, навчальних дій і є теоретичною основою принципів навчання.

Знання – ідеальне вираження в знаковій формі об'єктивних властивостей і зв'язків світу природного і людського; результат відображення навколишньої дійсності.

Засоби навчання – допоміжні матеріальні засоби шкли з їх специфічними дидактичними функціями. Засіб – сукупність предметів, ідей, явищ та способів дій, які є неодмінною умовою реалізації цілі.

Здібності – психічні властивості індивіда, що є передумовою успішного виконання певних видів діяльності.

Індивід – людина як цілісний неповторний представник роду з його психофізіологічними властивостями, які виступають у якості передумов для розвитку особистості.

Індивідуалізація навчання – принцип врахування індивідуальних особливостей окремих учнів в інтересах розвитку їхніх нахилів та здібностей.

Індивідуальний підхід – підхід до людини з врахуванням конкретних її особливостей та індивідуальності в цілому.

Інноваційний потенціал педагога – сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, яка виявляє готовність вдосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів, здатних забезпечити цю готовність.

Інновація освіти – цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог.

Інтерактивні навчальні технології – ігрові технології навчання і розвитку, що побудовані на цілеспрямованій спеціально організованій груповій та міжгруповій діяльності, «зворотному зв'язку» між всіма учасниками для досягання взаєморозуміння й корекції навчального і розвивального процесу, індивідуального стилю спілкування на основі рефлексивного аналізу.

Класно-урочна система навчання – система організації навчального процесу в школі, за якою навчальна робота проводиться з групою учнів постійного складу, однакового віку і рівня підготовки, протягом певного часу і за сталим встановленим розкладом, а основою формою навчання є урок.

Козацька педагогіка – частина народної педагогіки, спрямована на формування козака-лицаря, мужнього громадянина з яскраво вираженою українською національною свідомістю, твердою волею і характером.

Коледж – вищий навчальний заклад освіти або структурний підрозділ університету, академії, інституту, який здійснює підготовку фахівців з вищою освітою за освітньо-професійними програмами бакалавра або молодшого спеціаліста з одного споріднених напрямів підготовки або спеціальностей, має необхідний кадровий потенціал, матеріально-технічну базу.

Корекційна педагогіка — вивчає проблеми корекційного виховання, корекційної роботи при порушеннях у людей розвитку психічної (пізнавальної, емоційно-вольової) та фізичної сфер — розумово відсталих, осіб зі значними порушеннями мовлення, зору, слуху, опорно-рухового апарату тощо.

Лекція — інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу.

Методична робота в школі — спеціально організована діяльність педагогічного колективу, що створює умови для підвищення майстерності педагога.

Мислення — процес опосередкованого й узагальненого пізнання предметів і явищ об'єктивної дійсності в їх істотних властивостях, зв'язках і відносинах.

Моральне виховання — виховна діяльність сім'ї, школи з формування в учнів моральної свідомості, розвитку морального почуття, навичок, умінь, відповідної поведінки.

Мотивація — сукупність психолого-педагогічних явищ, в яких відображається наявність в людській психіці певної готовності, що спрямовує до досягнення мети.

Мотивування — процес впливу на людину з метою заохочення до певних дій шляхом пробудження в неї певних мотивів.

Навички — компоненти практичної діяльності, що виявляються в процесі виконання необхідних дій, доведених до досконалості шляхом багаторазового виконання вправ.

Навчальна програма — документ, що визначає зміст і обсяг знань, умінь і навичок з кожного навчального предмета, зміст розділів і тем з розподілом їх за роками навчання

Навчальний план — документ, що визначає набір навчальних предметів, які вивчають у закладі освіти, їх розподіл, тижневу й річну кількість годин, відведених на кожний навчальний предмет, структуру навчального року.

Навчання — цілеспрямована взаємодія вчителя й учнів, у процесі якої засвоюються знання, формування вміння і навички.

Народна педагогіка — галузь педагогічних знань і досвіду народу, що виявляється в домінуючих у нього поглядах на мету, завдання, засоби і методи виховання та навчання.

Національне виховання — виховання дітей на культурно-історичному досвіді рідного народу, його традиціях, звичаях і обрядах, багатовіковій мудрості, духовності.

Освіта – процес і результат засвоєння учнями систематизованих знань, умінь і навичок, формування на їх основі наукового світогляду, моральних та інших якостей особистості, розвиток її творчих сил і здібностей.

Особистість – людина, соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільного значущого та індивідуально-неповторного.

Педагогіка – сукупність теоретичних і прикладних наук, що вивчають процеси виховання, навчання і розвитку особистості.

Педагогіка школи – найбагатша і найрозвиненіша галузь науки про виховання.

Педагогічний досвід – сукупність знань, умінь і навичок, набутих у процесі безпосередньої педагогічної діяльності; форма засвоєння педагогом раціональних здобутків своїх колег.

Перевиховання – виховний процес, спрямований на подолання негативних якостей особистості, що формувалися під впливом несприятливих умов виховання.

Правове виховання – виховна діяльність сім'ї, школи, правоохоронних органів, спрямована на формування правової свідомості та навичок і звичок правомірної поведінки школярів.

Превентивна педагогіка – галузь педагогічної науки, яка ставить за мету обґрунтування теоретичних і практичних проблем виховання важковиховуваних дітей і дорослих, попередження таких антисоціальних явищ, як наркоманія, алкоголізм тощо.

Проблемне виховання – один із типів розвивального навчання, суть якого полягає у формуванні проблемних завдань, проблемному викладі й поясненні знань учителем, у різноманітній самостійній роботі учнів.

Принципи виховання – загальні провідні положення, які визначають мету, ідеали, зміст, методику та організацію процесу виховання.

Принципи навчання (дидактичні принципи) – певна система основних дидактичних вимог до навчання, дотримання яких забезпечує його ефективність.

Проблемно-розвивальне навчання – система регулятивних принципів діяльності, цілеспрямованості та проблемності, правил взаємодії викладача та учнів, вибору і вирішення способів та прийомів створення проблемних ситуацій і вирішування навчальних проблем.

Рада школи — орган колегіального управління шкільними справами, вирішення найважливіших питань щодо удосконалення навчально-виховного процесу.

Розумове виховання — діяльність вихователя, спрямована на розвиток інтелектуальних сил і мислення учнів з метою прищеплення культури розумової праці.

Соціалізація — процес залучення індивіда до системи суспільних відносин, формування його соціального досвіду, становлення і розвиток як цілісної особистості.

Статеве виховання — процес засвоєння підростаючим поколінням знань про взаємини статей, формування культури поведінки і потреб керуватися у стосунках з особами протилежної статі нормами моралі.

Статут школи — сукупність норм і правил життя колективу з урахуванням його особливостей і перспектив розвитку.

Трудове виховання — виховання свідомого ставлення до праці через формування звички та навиків активної трудової діяльності.

Урок — логічно закінчена, цілісна, визначена в часі частина навчально-виховного процесу, за якої вчитель займається з групою учнів (у постійному складі) за певним розкладом.

Учніня — цілеспрямоване засвоєння знань, умінь, навичок, соціального досвіду з метою їх наступного використання у житті.

Фізичне виховання — система заходів, спрямованих на зміцнення здоров'я людини, загартування її організму, розвиток фізичних можливостей, рухових навичок і вмінь.

Форма організації навчання — спосіб організації навчальної діяльності, який регулюється певним, наперед визначеним розпорядком; зовнішнє вираження узгодженої діяльності вчителя та учнів, що здійснюється у визначеному порядку і в певному режимі.

Форми виховної роботи — варіанти організації виховного процесу, композиційна побудова виховного заходу.

Формування особистості — становлення людини як соціальної істоти внаслідок впливу середовища і виховання на внутрішні сили розвитку.

Школа — навчально-виховний заклад для навчання, освіти і виховання дітей, молоді й дорослих.

Школознавство — галузь педагогічної науки, що досліджує принципи та організаційні засади діяльності загальноосвітніх навчально-виховних закладів, зміст і методи управління шкільною справою, особливості керівництва школою, організації її роботи.

Якість освіти – визначений рівень знань, умінь, навичок загального розвитку, якого досягають ті, кого навчають, на певному етапі відповідно до цілей та освітніх стандартів.

«Я»-концепція – сукупність всіх уявлень людини про себе, пов'язана з їх оцінкою.

«Я-образ» – остаточне уявлення про себе, результат роботи над пізнанням себе, осмислення своєї ролі на кожному життєвому етапі; особистість у єдності всіх аспектів її буття, відтворених у самосвідомості.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни

«Педагогіка»

(для студентів заочної форми навчання
напряму підготовки А5 Професійна освіта)

Укладач:

О.Г. КУЗЬМЕНКО

Оригінал-макет

Підписано до друку _____

Формат 60х84 $\frac{1}{16}$. Папір типогр. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. _____. Обл.-вид. арк. _____.

Тираж ____ екз. Вид. № _____. Замов. №. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса університета: вул Іоанна Павла II, 17

Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42

e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com.